TÜRKİYE ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI A.Ş.

1 OCAK – 30 HAZİRAN 2019 ARA HESAP DÖNEMİNE AİT

YÖNETİM KURULU FAALİYET RAPORU

1. Genel Bilgiler

Şirketin Merkez Adresi

Şirket Türkiye'de kayıtlı olup, iletişim bilgileri aşağıda sunulmuştur.

İçmeler Mahallesi D-100 Karayolu Cad. No:44/A 34947, Tuzla/İstanbul/Türkiye

Telefon	:	+90 (850) 206 50 50
Elektronik tebligat adresi	:	scmuhasebe@sisecam.com
Kayıtlı elektronik posta (KEP) adresi	:	sisecam@hs03.kep.tr
İnternet adresi	:	http://www.sisecam.com.tr
Nace Kodu	:	70.10.01 asıl ve ilave olarak 74.10.02
Adres Kodu	:	3640907410

Şirket'in Ticaret Sicil Bilgileri

Kayıtlı olduğu sicil	:	İstanbul Ticaret Sicil Memurluğu
Sicil No	:	21599
Mersis No	:	0–8150–0344–7300016

2. Topluluğun Faaliyet Gösterdiği Sektör

Türkiye'nin en büyük özel ticari bankalarından biri olan Türkiye İş Bankası A.Ş. tarafından 84 yıl önce Türkiye'de kurulan Şirket'in hisseleri Borsa İstanbul AŞ'de (BİAŞ) 1986 yılından beri işlem görmektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bilanço tarihi itibarıyla Şirket'te %67,11'lik paya sahip olup, yönetimde kontrolü elinde bulundurmaktadır.

Şişecam Topluluğu ana faaliyet alanları cam ve kimyasal üretimi olan bir sanayi topluluğudur. Topluluk düzcam, cam ev eşyası, cam ambalaj ve cam elyafı gibi camın tüm temel alanları ile soda ve krom bileşiklerini kapsayan iş kollarında lider konumdadır.

Şirket'in konsolide mali tabloları kapsamında 66 bağlı ortaklığı, 1 iş ortaklığı ve 2 iştiraki bulunmaktadır.

Kuruluşunun ardından geçen ilk dönemde önceliği ülkenin temel cam ürünleri gereksinimini karşılamaya veren Şişecam, 1960'lardan itibaren "pazarımız dünyadır" ilkesi doğrultusunda dünya pazarlarına güçlü ve iddialı bir şekilde girmiştir. 1970'den sonra faaliyetlerini çeşitlendirerek hızlı büyüme sürecine girmiş, bölgesel güç olma öncelikli vizyonu ile bir dünya şirketi olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

Topluluk şirketlerin faaliyet konuları ve faaliyet grupları aşağıda sunulmuştur:

Düzcam Grubu

Bağlı ortaklıklar	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Trakya Cam Sanayii A.Ş.	Düzcam, oto camı ve işlenmiş cam üretimi ve satışı	Türkiye
Trakya Yenişehir Cam Sanayii A.Ş.	Düzcam, kaplamalı, lamine cam üretimi ve satışı	Türkiye
Çayırova Cam Sanayii A.Ş.	Ticari faaliyet	Türkiye
Trakya Polatlı Cam Sanayii A.Ş.	Düzcam ve lamine cam üretimi ve satışı	Türkiye
Şişecam Otomotiv A.Ş.	Otomotiv camları üretimi ve satışı	Türkiye
Trakya Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Şişecam Flat Glass Holding B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
TRSG Glass Holding B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Trakya Glass Bulgaria EAD	Düzcam, ayna, lamine, kaplamalı camlar üretimi ve satışı	Bulgaristan
Şişecam Automotive Bulgaria EAD	Oto cam ve beyaz eşya camları üretimi ve satışı	Bulgaristan
Glasscorp S.A.	Otomotiv camı üretimi ve satışı	Romanya
Şişecam Flat Glass İtaly S.R.L.	Düzcam ve lamine cam üretimi ve satışı	İtalya
Şişecam Flat Glass South Italy S.R.L	Düzcam üretimi ve satışı	İtalya
Trakya Glass Rus AO	Düzcam ve ayna üretimi ve satışı	Rusya
Automotive Glass Alliance Rus AO	Otomotiv camları üretimi ve satışı	Rusya
Automotive Glass Alliance Rus Trading OOO	İthalat ve satış hizmetleri	Rusya
Trakya Glass Rus Trading OOO	İthalat ve satış hizmetleri	Rusya
Richard Fritz Holding GmbH	Ticari faaliyet	Almanya
Richard Fritz Prototype+Spare Parts GmbH	Cam enkapsülasyonu üretimi ve satışı	Almanya
Richard Fritz Spol S.R.O.	Cam enkapsülasyonu üretimi ve satışı	Slovakya
Richard Fritz Kft	Cam enkapsülasyonu üretimi ve satışı	Macaristan
Şişecam Flat Glass India Private Limited	Düzcam ve ayna üretimi ve satışı	Hindistan

İştirak	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Saint Gobain Glass Egypt S.A.E.	Düzcam üretimi ve satışı	Mısır

Cam Ev Eşyası Grubu

Bağlı ortaklıklar	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Paşabahçe Cam Sanayii ve Tic. A.Ş.	Cam ev eşyası otomatik üretimi ve satışı	Türkiye
Paşabahçe Mağazaları A.Ş.	Cam ev eşyası perakende satışı	Türkiye
Camiş Ambalaj Sanayii A.Ş.	Kâğıt – karton ambalaj üretimi ve satışı	Türkiye
Denizli Cam Sanayii ve Tic. A.Ş.	Soda ve kristal cam ev eşyası el üretimi ve satışı	Türkiye
Paşabahçe Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
İstanbul Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Nude Design Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Nude Glass Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Paşabahçe Bulgaria EAD	Cam ev eşyası otomatik üretimi ve satışı	Bulgaristan
OOO Posuda	Cam ev eşyası otomatik üretimi ve satışı	Rusya
Paşabahçe Srl	Satış ve pazarlama hizmetleri	İtalya
Paşabahçe Spain SL	Satış ve pazarlama hizmetleri	İspanya
Paşabahçe Glass GmbH	Satış ve pazarlama hizmetleri	Almanya
Paşabahçe USA Inc.	Satış ve pazarlama hizmetleri	ABD
Paşabahçe (Shangai) Trading Co. Ltd.	Satış ve pazarlama hizmetleri	Çin
Paşabahçe Egypt Glass Manufacturing S.A.E.	Cam ev eşyası otomatik üretimi ve satışı	Mısır

Cam Ambalaj Grubu

Bağlı ortaklıklar	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Anadolu Cam Sanayii A.Ş.	Cam ambalaj üretimi ve satışı	Türkiye
AC Glass Holding B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Anadolu Cam Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Balsand B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
OOO Ruscam Management Company	Finansman ve yatırım şirketi	Rusya
OOO Ruscam Glass Packaging Holding	Cam ambalaj üretimi ve satışı	Rusya
OOO Energosystems	Endüstriyel malzeme kiralaması	Rusya
CJSC Brewery Pivdenna	Cam ambalaj üretimi ve satışı	Ukrayna
Merefa Glass Company Ltd.	Cam ambalaj üretimi ve satışı	Ukrayna
JSC Mina	Cam ambalaj üretimi ve satışı	Gürcistan

Kimyasallar Grubu

Bağlı ortaklıklar	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Soda Sanayii A.Ş.	Soda ve krom kimyasalları üretimi ve satışı	Türkiye
Cam Elyaf Sanayii A.Ş.	Cam elyafı üretimi ve satışı	Türkiye
Şişecam Elyaf Sanayii A.Ş.	Cam elyafı üretimi ve satışı	Türkiye
Camiş Madencilik A.Ş.	Cam hammaddeleri üretimi ve satışı	Türkiye
Madencilik Sanayii ve Tic. A.Ş.	Cam hammaddeleri üretimi ve satışı	Türkiye
Oxyvit Kimya Sanayii ve Tic. A.Ş.	Vitamin K-3 ve türevleri üreticisi	Türkiye
Şişecam Chem Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Şişecam Bulgaria EOOD	Soda ürünleri ticareti	Bulgaristan
Şişecam Soda Lukavac D.O.O.	Soda üretimi ve satışı	Bosna Hersek
Cromital S.p.A	Krom türevleri üretimi ve ticareti	İtalya
Camiş Egypt Mining Ltd. Co.	Kum işleme ve satışı	Mısır
Şişecam Trading Co.	Ticari faaliyet	Çin

İş ortaklıkları	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Rudnik Krecnjaka Vijenac D.O.O.	Kireç taşı üretimi ve satışı	Bosna Hersek

İştirak Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke	
Solvay Şişecam Holding AG	Finansman ve yatırım şirketi	Avusturya

Diğer Grubu

Bağlı ortaklıklar	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Şişecam Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş.	Sigorta acenteliği	Türkiye
Şişecam Dış Ticaret A.Ş.	Topluluk ürünlerinin ihracatı	Türkiye
Şişecam Enerji A.Ş.	Doğalgaz depolama ve satışı ile elektrik ticareti	Türkiye
Camiş Elektrik Üretim A.Ş.	Elektrik üretimi ve satışı	Türkiye
Şişecam Çevre Sistemleri A.Ş.	Ambalaj atıklarının toplanması, ayrılması, işlenmesi, geri dönüşümü ve kazanımı	Türkiye
SC Glass Trading B.V.	İthalat ve satış hizmetleri	Hollanda

3. Şirketin Sermaye ve Ortaklık Yapısı

Şirketimizin ortaklık yapısı aşağıdaki şekilde olup, şirketimizin ortakları arasında gerçek kişi nihai hâkim pay sahibi bulunmamaktadır.

Ortaklar	Pay Tutarı TL	Pay Oranı %
Türkiye İş Bankası A.Ş.	1.510.034.174	67,11
Efes Holding A.Ş.	185.093.915	8,23
Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş.	1.081.312	0,05
Diğer	553.790.599	24,61
	2.250.000.000	**100,00**

4. Yönetim Kurulu ve Komitelerde Görev Alan Üyeler

Yönetim Kurulu

Adı Soyadı		Görevi
Adnan Bali		Yönetim Kurulu Başkanı
Prof. Dr. Ahmet Kırman		Yönetim Kurulu Başkan Vekili-Genel Müdür
Mahmut Magemizoğlu	(***)	Üye
Zeynep Hansu Uçar	(**),(***)	Üye
İzlem Erdem	(**)	Üye
Sabahattin Günceler	(**),(***)	Üye
Dinç Kızıldemir	(*),(**),(***)	Bağımsız Üye
Aysun Mercan	(*),(***)	Bağımsız Üye
Dr. Mehmet Cem Kozlu		Bağımsız Üye

(*) Belirtilen üyeler denetimden sorumlu komiteyi,
(**) Belirtilen üyeler kurumsal yönetim komitesini,
(***) Belirtilen üyeler riskin erken saptanması komitesini

oluşturmaktadır. Sayın Dinç Kızıldemir yukarıda belirtilen üç komitenin de başkanlığını yürütmektedir. Ayrıca, yönetim kurulu üyesi olmayan Sayın Başak Öge Kurumsal Yönetim Komitesi üyesi olarak seçilmiştir.

Yönetim Kurulu üyeleri 8 Mart 2019 tarihli Ortaklar Olağan Genel Kurul Toplantısında 2020 Yılında yapılacak 2019 Yılı Ortaklar Olağan Genel Kurul toplantı tarihine kadar bir (1) yıl görev yapmak üzere seçilmiş olup, 25 Mart 2019 tarihinde tescil edilmiş ve 29 Mart 2019 tarihinde 9798 sayılı Ticaret Sicil Gazetesi'nde de ilan edilmiştir.

Yönetim Kurulunu Oluşturan Komiteler

Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayınlanan Seri: II, No 17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliğ hükümleri doğrultusunda Yönetim Kurulunda oluşturulan komiteler ve komitede görev alan üyeler aşağıda sunulmuştur.

a) Denetimden Sorumlu Komite;

- Dinç Kızıldemir (Başkan)
- Aysun Mercan (Üye)

b) Kurumsal Yönetim Komitesi;

- Dinç Kızıldemir (Başkan)
- Zeynep Hansu Uçar (Üye)
- İzlem Erdem (Üye)
- Sabahattin Günceler (Üye)
- Başak Öge (Üye)

c) Riskin Erken Saptanması Komitesi;

- Dinç Kızıldemir (Başkan)
- Aysun Mercan (Üye)
- Sabahattin Günceler (Üye)
- Mahmut Magemizoğlu (Üye)
- Zeynep Hansu Uçar (Üye)

Yönetim Kurulu Üyelerinin Yetki ve Sınırı

Yönetim Kurulu Başkanı ve Üyeleri Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili maddeleri ve Şirket Esas Sözleşmesi'nin 11. maddesinde belirtilen yetkilere haizdir.

5. Üst Düzey Yöneticiler

Adı ve Soyadı	Unvanı
Prof. Dr. Ahmet Kırman	Yönetim Kurulu Başkan Vekili-Genel Müdür
Reha Akçakaya	Düzcam Grup Başkanı
Cemil Tokel	Cam Ev Eşyası Grup Başkanı
Abdullah Kılınç	Cam Ambalaj Grup Başkanı-Türkiye
Aydın Süha Önder	Cam Ambalaj Grup Başkanı-Rusya
Tahsin Burhan Ergene	Kimyasallar Grup Başkanı
Mustafa Görkem Elverici	Mali İşler Başkanı
Prof. Dr. Şener Oktik	Araştırma ve Teknolojik Geliştirme Başkanı
Özlem Vergon	Strateji Başkanı
Şengül Demircan	İnsan Kaynakları Başkanı
Selma Öner	Topluluk Satınalma Başkanı
Gökhan Kıpçak	Bilgi Teknolojileri Başkanı
Oğuz Haluk Solak	İç Denetim Başkanı
Özgün Çınar	Risk Yönetimi Başkanı
Gizep Sayın	Genel Müdürlük Koordinatörü

6. İşletmenin Performansını Güçlendirmek İçin Uyguladığı Yatırım Politikası

Şişecam Topluluğu'nun ana faaliyet alanları cam ve kimyasallar üretimidir. Faaliyetlere tahsis edilen sermayeye en yüksek getiriyi sağlamanın güvencesini oluşturmak üzere, Topluluk geçmişten beri uzmanlaşmaya özel bir önem vermektedir. Tamamlayıcı ve destekleyici niteliklerdeki diğer faaliyetlerin varlığı, ana faaliyet alanlarına odaklı öncelik yapısını değiştirmemektedir. Dahası bu tamamlayıcı/destekleyici faaliyetler, odaklanma ve konsolide kazanımları çoklaştırmanın bir yolu olarak görünmektedir. Sahasında dünyanın sayılı üreticilerinden biri olan Şişecam bu konumunu daha yüksek değer üreten bir şekilde sürdürebilmek ve kendi liginde üst sıralara konumlanmak amacıyla uzmanlaşma, faaliyetlerin mükemmelleştirilmesi gibi yapısal unsurların yanı sıra "organik" ve "inorganik" büyümeyi önceliklendirmektedir.

Şişecam, 2000'li yıllarda küreselleşmenin ve yoğun rekabetin getirdiği fırsatlardan yararlanmak ve tehditleri savuşturmak üzere faaliyetlerini "bölgesel liderlik vizyonu" çerçevesinde yürütmeyi planlamıştır. Bu dönemde Şişecam'ın vizyoner yönlenmesinin en önemli unsuru olan "hayati coğrafya"daki konumlanma bir hazırlık fırsatı yaratmıştır. Böylelikle hemen bütün kıtalarda üretici kimlikle var olmanın gerektireceği deneyim ve enerji üretilmiştir. Halen bu yaklaşım, değer üretmek koşuluyla dünyanın önemli pazarlarında üretici kimliğiyle var olma ve bu yolla daha da küresel bir içerik kazanmanın ana kaynağını oluşturmaktadır.

Şişecam, bölgesine hapsolmuş bir cam sanayinin geleceğinin olmadığına inanmaktadır. Gerçek anlamda küreselleşmenin hayati önem taşıdığını düşünmektedir. Bu doğrultuda, Topluluk sektöründe en önemli üreticiler arasında olma vizyonunun bir gereği olarak üretim noktalarını uluslararası çeşitliliğe dönüştürmeyi peyderpey gerçekleştirilmektedir.

Esasen Şişecam'ın bütün faaliyetleri küresel ölçekler, standartlar ve gereklerle yönetilmektedir. Topluluğun hem bugün, hem de gelecekteki güçlü varoluşunun güvencesini oluşturan bu yaklaşım, yatırım politikalarının da temel belirleyicisidir. Sürdürülebilir büyüme ve yüksek performansa dayalı yatırım politikalarının ana unsurları şöyle özetlenebilir:

- Sermayeye en iyi getiriyi sağlamak üzere, yatırımlarını uzmanlaştığı ve başarısını kanıtladığı ***mevcut faaliyet alanlarına*** yönlendirmek ve odaklamak,
- Rekabet gücünü kısa vadede etkin bir şekilde pekiştirmesi nedeniyle verimlilik ve maliyet tasarrufunu arttıracak yatırımları önceliklendirmek,
- Rekabet gücünü üst düzeyde tutmak üzere, daima en ileri üretim teknolojilerini kullanmak, ***Ar-Ge***'ye olan odaklılığı sürdürerek yeni ürünler geliştirmek ve bu yolla faaliyetlerini daha verimli kılmak,
- Sürdürülebilir büyüme sağlamak ve ölçek ekonomilerini geliştirmek üzere, bölge genelinde ***yeni üretim odakları*** oluşturmak, faaliyetlerini daha da genişletmek ve yüksek pazar paylarına ulaşmak,
- ***Yenilikçiliği*** değer üretmenin ve gelir artışının ana eksenlerinden biri haline getirmek, küresel cam pazarında oluşan ***yeni alanlarda*** yüksek yeteneklerle konumlanmak için entelektüel sermaye birikimini çoğaltmak, yeni alan arayışlarında mevcut uzmanlıklarımızla olan ilişkisini öncelikle gözetmek,
- Bölgesel hakimiyeti konjonktürün getirdiği fırsatları da değerlendirerek pekiştirmek üzere ***şirket satın alma, ortak girişim*** ve diğer ***işbirliği*** olanaklarını değerlendirmek,
- Ana faaliyet sahalarımızda mevcut var oluşumuzun içerdiği deneyim ve kazanımları, ekonomik bir değer içermek koşuluyla ***yeni coğrafyalardaki*** projelere yönlendirmek,
- Topluma ve yaşama karşı sorumluluğun bir gereği olarak ***çevre duyarlılığını*** önemle gözetmek,
- Faaliyet gösterdiği alanların en iyisi olmak üzere ***örgütsel iyileşmeye*** yönelik projelere yeterli kaynağı öncelikle ayırmak,

- Giderek büyüyen varlıkları, yükselen cam ve kimya sektörüne odaklanmış kaynak tahsisini daha iyi yönetmek için "süreçleri" sürekli olarak sorgulamak, ***daha etkin süreç dizini*** oluşturmaya yönelik projeleri desteklemek,
- Daha rasyonel ve kârlı bir holding yapısı oluşturmak üzere "***iş alanları portföyünü***" rafine ve optimize etmek, düşük performans gösteren faaliyetlere büyüme yatırımları yoluyla kaynak tahsis etmemek,
- Tüm sabit sermaye yatırımlarının gereksindiği ***kaynak tahsisini***, konsolide kârı maksimum kılacak merkezi bir yaklaşımla sağlamak.

Yukarıda tariflenen yatırım politikası çerçevesinde Şişecam Topluluğu'nun Ocak-Haziran 2019 döneminde gerçekleştirdiği yatırım harcamaları 1.240 Milyon TL'ye ulaşmıştır.

7. Sektörel Gelişmeler ve Faaliyetler İle İlgili Bilgiler

Dünya Ekonomisi

Küresel ekonomi, 2019 yılının ilk çeyreğinde Gelişmiş Ülkeler öncülüğünde tahminlerin üzerinde bir performans sergilemiştir. Gelişmiş Ülkelerde büyüme oranları genel olarak beklentilerin üzerinde olsa da, büyümenin kompozisyonu ve coğrafi dağılımı kırılganlıkların yüksek; büyümenin sürdürülebilir olmadığına işaret etmektedir. Buna paralel olarak, Gelişmiş Ekonomilerde yılın ikinci çeyreğine ilişkin öncü göstergelerde performans zayıflamakta ve küresel ekonomide durgunluk devam etmektedir.

WB, GDP	2018	2019	2020
Dünya	% 3	% 2,9 → % 2,6	% 2,8 → % 2,7
GÜ	% 2,1	% 2 → % 1,7	% 1,6 → % 1,5
GOÜ	% 4,3	% 4,3 → % 4	% 4,6
ABD	% 2,9	% 2,5	% 1,7
Euro Bölgesi	% 1,8	% 1,6 → % 1,2	% 1,5 → % 1,4
Rusya	% 2,3	% 1,5 → % 1,2	% 1,8
Türkiye	% 2,6	% 1,6 → % -1	% 3
Çin	% 6,6	% 6,2	% 6,2 → % 6,1
Mısır	% 5,3	% 5,6 → % 5,5	% 5,8
Hindistan	% 7,2	% 7,5	% 7,5
Japonya	% 0,8	% 0,9 → % 0,8	% 0,7
Ticaret Hacmi	% 4,1	% 2,7 → % 2,6	% 3,5 → % 3

2019'un ikinci çeyreğinde gittikçe artan korumacı ticaret önemleri, ABD ve Çin arasında süren ticaret anlaşmazlıklarının uzaması, Çin ekonomisinin büyümedeki ivme kaybı, Euro Bölgesi'ndeki politik belirsizliklerin sürmesi, Brexit sürecindeki devam eden belirsizlik, Gelişmekte Olan Ülkelere yönelik sermaye akımlarındaki dalgalı/azalan seyir ve jeopolitik riskler başat konular olarak öne çıkmıştır. Bu çerçevede, küresel ekonomik aktivite üzerindeki mevcut aşağı yönlü riskler devam etmektedir. Ayrıca, küresel ekonomiye ilişkin risklerin arttığı konjonktürde merkez bankalarının ekonomiyi destekleyici yönde politikaları izleme eğilimine girmişlerdir.

ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşına ilişkin gelişmeler küresel piyasaların başlıca gündem maddesi olmaya devam etmektedir. Son olarak, ABD ve Çin devlet başkanlarının G-20 zirvesinde gerçekleştirdikleri görüşmede ticaret müzakerelerinin devam etmesi yönünde uzlaşmaya varması ticaret savaşı endişelerini hafifleterek piyasaları olumlu etkilemiştir.

2019 yılının ikinci çeyreğinde uluslararası kuruluşlar artan risklere işaret ederek küresel ekonomik büyüme beklentilerinde aşağı yönlü revizyon yapmıştır. Bu ortamda Gelişmekte Olan Ekonomilere yönelik sermaye akımları azalırken borçlanma maliyetleri artmaktadır. Kur ve petrol fiyatlarındaki dalgalı yükselen seyir, Gelişmekte Olan Ülkelerdeki döviz borçluluğunu artırmış; döviz kuru riskini azaltmak bu ülkeler açısından öncelik haline gelmiştir.

Dünya Bankası, Haziran 2019'da "Artan Gerilimler, Azalan Yatırımlar" başlığı ile yayımladığı Küresel Ekonomik Beklentiler raporunda, ticaret savaşlarının etkisini artırması, Gelişmekte Olan Ülkelerdeki olası finansal dalgalanmalar ve Gelişmiş Ülkelerde büyümenin sert şekilde yavaşlama ihtimalini büyümenin önündeki risk faktörleri olarak göstererek ekonomik büyüme tahminlerini düşürmüştür.

Küresel ekonomiye ilişkin endişeler ve ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşı geriliminin son dönemde artması talep yönlü endişeleri tetikleyerek petrol fiyatlarını aşağı çekerken, Venezuela ve Orta Doğu'da artan jeopolitik siyasi riskler fiyatlar üzerinde yukarı yönlü baskı yaratmıştır. OPEC ve Rusya başta olmak üzere OPEC dışı bazı ülkelerin petrol üretimini azaltma kararının Mart 2020'ye kadar uzatıldığı açıklamasının fiyatlardaki düşüşü sınırlandırması beklenmektedir.

ABD Ekonomisi

ABD ekonomisi yılın ilk çeyreğinde geçen yılın aynı dönemi (gyad) göre % 3,2 ile beklentiler paralelinde büyümüştür. Büyümede, dış ticaretteki olumlu performans, stok artışları ve ithalattaki düşüş etkili olmuştur. Tüketim harcamaları ise küresel krizden bu yana ABD büyümesine en düşük katkılarından birini sağlamıştır. Yılın ikinci çeyreğine ilişkin açıklanan öncü göstergeler ekonomik aktivitenin yavaşladığına işaret etmektedir. Ticaret savaşı ve küresel ekonomik büyümedeki yavaşlamanın ABD ekonomisine etkisi de hissedilmeye başlamıştır. Ayrıca, imalat sanayi PMI endeksi imalat sanayiindeki zayıf seyri desteklemektedir.

FED, 2019 ve 2020 yıllarına ilişkin işsizlik oranı tahminlerinde (sırasıyla % 3,7'den % 3,6'ya ve % 3,8'den % 3,7'ye) ve yıllık enflasyon beklentilerinde (% 1,8'den % 1,5 ve % 2'den % 1,9'a) aşağı yönlü revizyonlar yapmıştır. Fed'in, düşük seviyelerde seyreden işsizlik oranı için yaptığı tahminleri aşağı çekmesi istihdamın enflasyon yaratmakta yetersiz kalmaya devam edeceği yorumlarını desteklemektedir. Bu durumda, FED'in yılsonundan önce faiz indirimine gideceği yönündeki beklentiler güçlenmektedir. ABD Başkanı Trump da, faizlerin düşürülmesi yönünde FED Başkanı Jerome Powell'a yönelik sert eleştirilerini sürdürmektedir. Son dönemde FED'den gelen açıklamalar da enflasyondaki düşüşün tahmin edilenden daha kalıcı olabileceği ve buna bağlı olarak para politikasının ilerleyen aylarda gevşetilebileceği görüşünü desteklemektedir. Ticaret savaşının etkilerini hafifletmek ve yıllık %2 hedefine ulaşamayan enflasyonu yükseltmek için faizlerin düşürülmesi gerektiğine yönelik beklentiler ABD Dolarının son dönemde küresel piyasalarda baskı altında kalmasına neden olmaktadır.

Yılın ikinci çeyreğinde, 3 Kasım 2020 yılında yapılacak ABD Başkanlık seçimlerinde ikinci dönem başkanlık için yeniden yarışacağını ilan eden ABD Başkanı Trump, seçim kampanyasını başlatmıştır. Trump, NATO'dan çıkmayı düşünmek de dâhil birçok uluslararası kurumla sorunlar yaşamış ve Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA), Paris İklim Anlaşması, Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı Anlaşması (TTIP) ve İran'la nükleer anlaşmadan tek taraflı olarak çekilmiştir. Trump, getirdiği ek vergi, yaptırım ve ticari partnerlerinden gelen misillemelerle küresel büyümeye ilişkin risklerin derinleşmesine neden olmuştur. Ancak, Trump'ın G20 zirvesinde Çin Devlet Başkanı Jinping ile görüşmesinin ardından ticaret müzakerelerinin yeniden başlayacağını ve ek gümrük vergilerinin devreye girmeyeceğini açıklaması küresel piyasaları olumlu etkilemiştir.

Avrupa Ekonomisi

Avrupa ekonomilerinin genelinde 2019'un ilk çeyreğinde, geçtiğimiz yılın ikinci yarısına kıyasla toparlanma gözlenmiştir. Önceki çeyrekte % 0,2 büyüyen Euro Bölgesi, yılın ilk çeyreğinde % 0,4 ile tahminlerin üzerinde büyümüştür. Bu dönemde İtalya ekonomisi resesyondan çıkmış, Almanya ekonomisi ise geçtiğimiz yılın ikinci yarısında yaşadığı zayıf performansını geride bırakarak yılın ilk çeyreğinde % 0,4 büyümüştür. 2018'in son çeyreğinde çeyreklik bazda % 0,2 oranında büyüyen İngiltere ekonomisi bu yılın ilk çeyreğinde % 0,5 büyümüştür.

Yılın ikinci çeyreğine ilişkin Euro Bölgesi öncü göstergeleri ve enflasyon rakamları ise iç talebe ilişkin olumsuz bir görünüm sergilemektedir. İmalat PMI eşik değerin altında kalmaya devam ederek sektördeki daralmanın sürdüğünü göstermektedir. Ancak, işgücü piyasasında görülen iyileşme trendi devam etmektedir.

2019 yılının ikinci çeyreğinde de faiz artırımı yapmayan Avrupa Merkez Bankası (ECB), 2020 yılının ikinci yarısına kadar enflasyon hedefi olan % 2 doğrultusunda, gerektiği sürece faizin mevcut seviyelerde kalacağını açıklamıştır. ECB, Euro Bölgesi ekonomik görünümünde iyileşme olmaması ve enflasyonun hedeflenen seviyeye sürdürülebilir şekilde yükselmemesi durumunda ilave parasal teşviklerin gerekli olabileceğini de açıklamıştır.

Avrupa Parlamentosu (AP) seçimlerinde, merkezde konumlanan siyasi gruplar Avrupa genelinde oy kaybederken liberaller, yeşiller ve aşırı sağ eğilimli kesimler parlamentodaki varlıklarını artırmıştır. AP seçimleri sonrası siyasi belirsizliklerin arttığı görülmektedir. İngiltere'nin Brexit sürecinde ise, Avrupa Birliği ile uzatmalı olarak belirlenen ayrılma tarihinin 31 Ekim olarak tekrar belirlenmesi ve May'in istifası Avrupa'daki belirsizlikleri artırmaktadır.

Asya Ekonomisi

2018 yılında % 6,6'lık artışla 13,4 Trilyon ABD Doları büyüklüğe ulaşan Çin ekonomisi, 2019'un ilk çeyreğinde gyad göre % 6,4 büyümüştür. Yıllık büyüme oranı bu dönemde beklentilerin üzerinde olmasına karşın 2009'dan bu yana en düşük seviyelerdeki seyrini sürdürmüştür. Çeyreklik bazda incelendiğinde ise ekonomideki ivme kaybının 2018 yılının üçüncü çeyreğinden bu yana devam ettiği görülmektedir. Ekonomik aktivitedeki yavaşlamanın ve ticaret savaşına yönelik gelişmelerin uluslararası kuruluşların büyüme öngörülerine de yansıdığı görülmektedir. IMF, Çin'e yönelik büyüme tahminlerini 2019 ve 2020 yılları için 0,1 puan indirerek sırasıyla % 6,3 ve % 6,1 seviyesine indirmiştir. Dünya Bankası ise 2019 yılı büyüme tahminini % 6,2 olarak tutarken; 2020 için büyüme tahminini 0,1 puan düşürerek % 6,1 olarak açıklamıştır.

Yılın ilk çeyreğinde ticaret görüşmelerinde zaman zaman kaydedilen olumlu gelişmeler paralelinde Çin'de finansal piyasalar toparlanma eğilimi sergilemiştir. Yılın ikinci çeyreğinde ise bu trendin tersine döndüğü görülmüştür. ABD, Çin'den ithal ettiği 200 Milyar ABD Dolarlık ürüne uygulanan % 10'luk gümrük vergisinin % 25'e çıkarıldığını duyurmuş; bu hamleye karşılık olarak Çin de ABD'den ithal ettiği 60 Milyar ABD Dolarlık ürün için gümrük vergilerini artıracağını açıklamıştır. ABD'nin Çinli teknoloji şirketi Huawei'yi kara listeye alması ve Çin'in dünyadaki rezervlerin yaklaşık % 40'ına sahip olduğu nadir elementlerin ihracatına sınırlama getireceği haberleri de gerginliği artırmıştır. Ancak, G20 zirvesinde ABD Başkanı Donald Trump ve Çin Devlet Başkanı Jinping görüşmesinin ardından ticaret müzakerelerinin yeniden başlayacağı ve ek gümrük vergilerinin devreye girmeyeceğinin açıklaması sonrası Çin finansal piyasalarında da toparlanma beklenmektedir.

Çin'de açıklanan veriler ekonomik aktivitedeki yavaşlamanın 2019'un ikinci çeyreğinde de sürdüğüne işaret etmektedir. Çin'de imalat PMI verisi Haziran'da 49,4 seviyesine inerek imalat sanayiinde daralmaya işaret etmiştir. Ülkede Mayıs ayında sanayi üretimi yıllık bazda % 5 ile 17 yılı aşkın bir sürenin en zayıf artışını kaydetmiştir. Perakende satışlar ise aynı dönemde tahminleri aşmasına karşın bu durumun ekonomik faaliyetteki toparlanmadan ziyade yüksek enflasyondan kaynaklandığı görülmektedir. Tüketici enflasyonu gıda fiyatlarındaki artışa bağlı olarak Mayıs ayında yıllık bazda %2,7 ile Şubat 2018'den bu yana en hızlı artışını kaydetmiştir Yaşanan ekonomik faaliyetteki gerilemeler nedeniyle zorunlu karşılıklarda indirim kararı alan Çin Merkez Bankası da para politikası uygulama raporunda daha fazla parasal genişleme sinyali vermiştir.

Yüksek ihracata bağımlılığı nedeniyle küresel ekonomideki yavaşlamalardan etkilenen Japonya ekonomisi yılın ilk çeyreğinde gyad göre % 0,9 büyümüştür. İthalattaki düşüş çeyreklik büyümeyi yukarı çeken en önemli faktör olmuştur. Yılın ikinci çeyreğine ilişkin öncü göstergeler ise karışık bir görünüm sunmaktadır. Son dönemde sanayi üretimi hızlı bir artış kaydederken, imalat PMI verisi eşik değer olan 50'nin altında gerçekleşerek sektördeki yavaşlamanın sürdüğüne işaret etmektedir. Ülkenin önemli ticari ortağı olan Çin ekonomisindeki ivme kaybı ekonomideki risklerin varlığını sürdürmektedir.

Gelişmekte Olan Ülkeler arasında pozitif ayrışan Hindistan ekonomisine ilişkin büyüme beklentileri devam etmektedir. Ancak ABD'nin, Hindistan'ı Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) programından çıkarması ve Hindistan'ın buna karşılık olarak ABD'ye ek gümrük vergisi getirmesi iki ülke arasında gerginliğe neden olmuştur. ABD, programdan son yıllarda en fazla faydalanan ülkelerin başında gelen Hindistan'a, İran'dan petrol ithalatını durdurmaması halinde yaptırımlar uygulayacağını da belirtmiştir. Hindistan parlamento seçimlerini ise oylarını artırarak mevcut başbakan Modi, önümüzdeki 5 yıl için kazanarak tekrar seçilmiştir.

Rusya Ekonomisi

Petrol fiyatlarındaki düşük seyir ve Ukrayna krizinden dolayı batılı devletlerin yaptırımları ile resesyona giren Rusya ekonomisi, 2017 yılında yeniden büyümeye başlamış ve uygulanan etkin para politikası ile yeniden toparlanmıştır. 2018 yılında % 2,3 ile son altı yılın en yüksek büyümesini gösteren ekonomi, 2019 yılının ilk çeyreğinde ise % 0,5 büyümüştür. KDV oranlarındaki artışın, beklentilerin altında kalan büyümeyi, iç tüketim ve perakende sektörünü olumsuz etkilediği düşünülmektedir (KDV oranları 1 Ocak 2019'da % 18'den % 20'ye çıkarılmıştı).

Ekonominin orta vadede büyüme potansiyeli halen % 2 seviyesinin altındadır. Ancak Cumhurbaşkanı Putin'in 17 yılın ardından, Mayıs 2018'de yeniden seçilmesi ile süren siyasi istikrar ekonomiye daha fazla odaklanılma fırsatı yaratmaktadır. Yılın ilk yarısında öncü göstergelere göre, ekonomik aktivitenin yavaşlamasından dolayı Rusya Merkez Bankası, Ekonomik Kalkınma Bakanlığı ve birçok uluslararası kurum da 2019 yılı büyümesini %1 - %1,5 aralığında öngörmektedir.

Küresel ekonomi ve ticaretteki yavaşlama, ihracat artışını baskılamakta, yatırım ve iç tüketim faaliyetleri ekonomik büyümeye sınırlı katkı sağlamaktadır. Kış dönemindeki hava şartları nedeniyle ülke içinde yakıt ihtiyacının azalması, doğalgaz ihracatındaki düşüş ve savunma sanayi satışlarının azalması da ekonomiyi frenleyen etkenler arasında yer almaktadır. Bu nedenle hedeflenen % 3 seviyesinin üstündeki büyüme için üretim verimliliği, altyapı, ihracatın geliştirilmesi vb. yapısal reformların hızlanması önem taşımaktadır.

Beklentilerin altında büyüyen ekonomide, enflasyon istikrarlı seyretmektedir. Enflasyon Mayıs ayında % 5,1 gerçekleşmiştir. Rusya Merkez Bankası (MB) da Haziran 2019 toplantısında politika faiz oranını da % 7,5'e (25bp) indirmiştir. Beklentiler tüketici talebinin ve iş gücü piyasa koşullarının enflasyon üzerinde baskı oluşturmaması yönünde olduğundan, MB'nın enflasyon beklentisi de % 4-5 arasındadır. Beklentiler 2019'da iki kere daha faiz indiriminin yapılması yönündeyken, 2020 yılında faiz oranının, nötr seviye kabul edilen % 6-7 aralığına çekilebilmesi öngörülmektedir.

Özetle, toparlanan enflasyon ve ılımlı iç talep ile beklentilerin altında büyüyen Rusya ekonomisinde, risklerin daha çok jeopolitik kaynaklı olmaya devam edeceği görülmektedir. Ülke ekonomisi düşük rekabet gücüne sahip ve yatırım harcamalarına sahip, hammadde bağımlılığı yüksek ve yaşlanmakta olan nüfus gibi birçok zorlukla karşı karşıya kalırken, reform beklentileri de artmaktadır.

Türkiye Ekonomisi

2018 yılına güçlü başlayan Türkiye ekonomisinde, yakalanan olumlu seyir uzun sürmemiştir. 2018 ilk yarısında mali teşviklere rağmen ivme kaybeden ekonomide reel ve finansal sektör göstergelerinde şiddetli düşüşler yaşamıştır. Türk Lirası'ndaki sert değer kaybı, enflasyon ve faiz düzeylerinde rekor artışlara neden olmuştur. 2018 yılında % 2,6 ile uzun dönemli performansının altında büyüyen ekonomi, 2019 yılının ilk çeyreğinde % 2,6 daralmıştır. TL'deki zayıf seyrin de etkisiyle ihracat hacmi büyümeyi desteklerken, yatırım harcamaları azalmış, iç talep yavaşlamıştır.

Ekonomideki öncü göstergeler de kısa vadede olumlu sinyaller vermemektedir. Sanayi üretimi endeksi Nisan ayında % 4 gerilerken, imalat PMI halen Nisan 2018'den bu yana 50 eşik seviyesinin altında seyretmektedir. Büyümenin lokomotiflerinden olan inşaat ve otomotiv sektörlerindeki yavaşlama da büyüyememe sorununa işaret etmektedir.

Bu dönemde yılın ikinci yarısına başlarken iç siyasette tekrarlanan seçimler, dış siyasette Rusya ve ABD arasında kalma vb konuların sürmesi, ABD - Çin ticaret anlaşmazlığı ile küresel büyüme endişelerinin artması risk algısını artırmıştır. Mayıs ayında Türkiye'nin 5 yıl vadeli CDS primi 500 baz puan ile Eylül 2018'den beri en yüksek seviyesini görmüştür.

Artan ekonomik ve finansal belirsizlikler nedeniyle 2019 yılında birçok kuruluş da ekonomide küçülme beklediğini açıklamıştır. Kredi derecelendirme kuruluşu Moody's Türkiye'nin kredi notunu Ba3'ten B1'e indirmiş, görünümünü ise negatif olarak açıklamıştır.

IMF Nisan 2019 Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nda büyüme tahminlerini 2019 için % 0,4'den -% 2,5'e, 2020 için % 2,6'dan % 2,5'e düşürmüştür. Dünya Bankası da 2019 yılındaki tahminini % 1,6'dan -% 1'e indirmiştir. Özetle 2018'de yaşanan finansal, bölgesel ve siyasi risklerin azalsa da devam edeceği öngörülmektedir. Kuruluşlara göre Türkiye, makroekonomik dengesizliklerin azaltılması için sıkılaştırmacı politikaya ve kapsamlı reformlara ihtiyaç duymaktadır.

Enflasyon cephesinde de artan gıda fiyatları ve değer kaybeden TL'nin etkisi ile bir miktar ivme kaybetse de yüksek seyir halen sürmektedir. Ekim 2018'de %25,24 seviyelerine kadar yükselen enflasyon, Haziran 2019'da % 15,7 seviyelerine gelmiştir. G20 zirvesi sonrası OPEC'in üretim kısıntılarını 9 ay daha uzatma kararı almasının, petrol fiyatlarını ve yüksek enflasyonu desteklemesi beklenirken, TCMB'nin beklentileri aşan bir ölçüde faiz indirimine gitmesi yakın vadede riskleri de artırmaktadır. Bu nedenle yılın son aylarında baz etkisi, enflasyonu kontrol etmek bir avantaj sağlarken, beklenen yapısal reformların hayata geçirilmesi kritik öneme sahiptir.

Döviz kurundaki artışın ve ekonomik faaliyetteki ivme kaybının sonucu olarak dış ticaret açığında ve cari açıkta iyileşme gözlenmiştir. Cari açıktaki daralma ekonomideki dengelenme paralelinde Mayıs ayında devam etmiş ve 12 aylık kümülatif cari açık 2.4 Milyon ABD Doları ile Ocak 2004'ten bu yana en düşük seviyeye ulaşmıştır. Dış ticaret açığındaki daralma, bu gerilemede etkili olmuştur. Ekonomideki ivme kaybı ile düşük iç talep etkisi ile ithalat hacmindeki düşüşün sürmesi beklenmektedir.

Özetle, ticaret dengelerinin sürekli gündemde olduğu, küresel ekonominin ılımlı yavaşladığı konjonktürde, dış ilişkilerin doğru yönetilmesi önemlidir. F35 uçakları ve S400 füzeleri nedeniyle Rusya ve ABD arasında kalan Türkiye'nin atacağı adımlar yakından izlenmektedir. Yerel seçimlerin geride kalması ile yılın ikinci yarısında söz edilen parasal, mali ve makro ihtiyati önlem paketlerinin yerel seçim sonuçları ne olursa olsun tam gaz devreye sokulması gerekmektedir.

Cam Sanayi

Cam sektörü, ürünleriyle otomotiv, inşaat, beyaz eşya, gıda, meşrubat, ilaç, kozmetik, turizm gibi birçok sektöre girdi veren sanayi alanlarından biri olup sağladığı istihdam, üretim ve ihracat ile ulusal ekonomimiz için çok önemli bir konuma sahiptir. Yüksek sabit sermaye yatırımı gerektiren cam sanayiinde enerji kullanımı da yoğundur. Ölçek ekonomileri, yüksek kapasite ile çalışma zorunluluğu yaratmaktadır. Cam üretiminin izabe (eritme) teknolojisine dayalı olması, cam fırınlarının sürekli olarak faaliyette ve üretimin kesintisiz olmasını gerektirmektedir. Bu kesintisiz üretim ihtiyacı cam sanayiini hassas ve gözetilmesi gereken bir sektör kılmaktadır. Türkiye'nin lokomotif sektörlerine girdi veren cam sektörünün gelişimi, ürün yelpazesinin ve katma değerli ürünlerin arttırılması ve üretimde verimliliğin arttırılması koşuluna bağlıdır. Sektörde yoğunca ve uzun zamandır yaşanan konsolidasyon gereği, sadece yeni kapasiteler için değil, yenileme ve modernizasyon yatırımları için de büyük kaynağa ihtiyaç vardır.

Dünya cam sektörü, yılda ortalama % 2-5 büyümektedir. Toplam cam kapasitesinin yaklaşık 180 milyon ton olduğu tahmin edilmektedir. Üretimin bölgelere dağılımı ise % 34 Asya, % 30 Avrupa, % 29 ABD'de ve % 7 diğer bölgelerdir. Euro Bölgesi ekonomilerinde yaşanacak ılımlı büyümenin cam ürünleri ihracatını miktar bazında olumlu etkilemesi beklenmekle birlikte, değer bazında ihracatın gelişimi Euro/Dolar paritesindeki hareketlere bağlı olarak baskı altında kalabilecektir.

2019 Ocak-Mayıs döneminde Türkiye'nin cam ithalatı miktar ve değer bazında azalış göstermiştir. Cam ithalatı bu dönemde gyad göre miktar bazında % 34,5; değer bazında % 28,2 azalmıştır. Türkiye'nin cam ihracatı da aynı dönemde gyad göre miktar bazında % 55; değer bazında ise % 11,9'luk artış kaydetmiştir. Aşağıdaki tablo yıllar itibariyle cam ihracat ve ithalatının gidişatını karşılaştırmalı olarak göstermektedir.

Cam Dış Ticareti (Milyon ABD Doları)

	İthalat	İhracat	İhr/İth (%)
2008	594	1.017	171
2009	475	839	177
2010	617	903	146
2011	705	978	139
2012	643	956	149
2013	817	993	122
2014	877	1.064	121
2015	780	1.042	134
2016	799	954	119
2017	845	916	108
2018	782	967	124
2019	278	464	167

**** 2019 verisi 5 aylıktır.***

Türkiye Cam İhracatı

Ocak-Mayıs (Bin Ton; Milyon ABD Doları)

	2018	2019	% Değ.
Düzcam			
Miktar	147	270	% 84 ▲
Değer	176	207	% 17 ▲
Cam Ev Eşyası			
Miktar	79	79	-% 0,2 ▼
Değer	144	138	-% 4 ▼
Cam Ambalaj			
Miktar	68	116	% 70 ▲
Değer	30	47	% 55 ▲
Cam Elyaf			
Miktar	22	28	% 27 ▲
Değer	47	50	% 8 ▲
Diğer			
Miktar	7	8	% 19 ▲
Değer	17	22	% 25 ▲
Toplam (Bin Ton)	**323**	**501**	**% 55** ▲
Toplam (Mio $)	**415**	**464**	**% 12** ▲

Türkiye Cam ithalatı

Ocak-Mayıs (Bin Ton; Milyon ABD Doları)

	2018	2019	% Değ.
Düzcam			
Miktar	186	116	-% 38 ▼
Değer	171	118	-% 31 ▼
Cam Ev Eşyası			
Miktar	29	18	-% 40 ▼
Değer	38	25	-% 33 ▼
Cam Ambalaj			
Miktar	29	25	-% 16 ▼
Değer	29	25	-% 14 ▼
Cam Elyaf			
Miktar	62	41	-% 34 ▼
Değer	115	83	-% 28 ▼
Diğer			
Miktar	34	25	-% 27 ▼
Değer	34	27	-% 22 ▼
Toplam (Bin Ton)	**341**	**224**	**-% 34** ▼
Toplam (Mio $)	**387**	**278**	**-% 28** ▼

Girdi Verilen Sektörler

Otomotiv sektörü, üretim içindeki payı ve ekonomiye katkı oranı açısından bakıldığında, imalat sanayi içinde önemli bir yere sahiptir. Türkiye otomotiv sektörü 2018 yılında beklentilerin altında kalmıştır. ÖTV ve KDV indirimlerine rağmen otomobil satışları son 15 yılın en düşük seviyelerinde gerilemiştir. Sektörü etkileyen en önemli faktörler döviz kurlarındaki dalgalanmalar olmuştur. Sektör 2019 yılına da beklenen büyümeyi sağlayamamıştır. Türkiye otomotiv pazarı Ocak-Mayıs döneminde % 50 küçülmüştür. Otomotiv sektöründeki daralmaya karşı 2018 yılı Kasım ayında yürürlüğe giren ÖTV ve KDV indirimi de Temmuz 2019 itibariyle sonra ermiştir. Sektör yetkilileri indirimin devam ettirilmesi talebinde bulunurken hükümetten bu yönde bir açıklama henüz yapılmamıştır. İndirimin sona ermesiyle sıfır otomobil satışlarında azalma beklenmektedir.

ACEA verilerine göre ise Avrupa otomobil pazarı, 2019 Ocak-Mayıs döneminde % 2,1 küçülmüştür. Avrupa otomobil pazarında en yüksek artış % 48,6 ile Litvanya'da gerçekleşmiştir. En yüksek düşüş ise % 36,1 ile İzlanda'da gözlenmiştir. Ayrıca İspanya'da (% 5,1), İtalya'da (% 3,8) ve İngiltere'de (% 3,1), Fransa'da (% 0,05) düşüş, Almanya'da (% 1,7) ılımlı artış yaşanmıştır. Rusya'da ise Haziran ayında otomobil satışları gyad göre % 3,3 azalmıştır.

İnşaat sektörü, GSMH içinde önemli payı nedeniyle ekonomideki önemini korumaktadır. Çimento, hazır beton ve tuğla gibi alt sektörleri de canlandırdığı için ekonomi için önemli ve olumlu katkıya sahiptir. Ancak son dönemlerde sektörün yavaşlaması, ekonomik büyümeyi de olumsuz etkilemiştir.

Türkiye İMSAD'ın raporuna göre, 2017 yılındaki başarılı performansı geride bırakan inşaat sektöründe büyüme, 2018 üçüncü çeyrekten itibaren tersine dönmüştür. Azalan taleplerin yanı sıra sektördeki finansman sıkıntılarının sürmesi ile sektör üç çeyrektir üst üste daralmıştır. 2018 yılının tamamında % 1,9 daralan sektör, 2019'un ilk çeyreğinde % 10,9 küçülmüştür.

Beyaz eşya sektöründe, Avrupa'nın en büyük üreticisi durumunda olan Türkiye, AB'ye yaptığı ihracatın yanı sıra Rusya ve Çin'de yaptığı yatırımlarla geniş pazarlara hitap etmektedir. Türkiye, üretim kapasitesiyle Çin'in ardından dünyanın en büyük ikinci beyaz eşya üreticisi konumundadır. Türkiye'de beyaz eşya üretimi 2019'un Ocak-Mayıs döneminde adet bazında yıllık % 1 artarak yaklaşık 11.6 milyon adet olarak gerçekleşmiştir. Yurt içi satışlar % 12 azalarak ~2.8 milyon adede gerilerken, ihracat neredeyse aynı seyretmiş ve ~8.3 milyon adet olmuştur. Kasım 2018'de başlayan ve 30 Haziran'da sona eren sıfır ÖTV uygulaması ile de satışların olumsuz etkilenmesi beklenmektedir.

Turizm sektörü, ithalata bağımlılığı en düşük olan sektörlerin başında yer almaktadır. Ancak yakın coğrafyamızda oluşan sıcak jeopolitik gelişmeler ve terör olayları sektörü olumsuz etkilemektedir. Türkiye'nin turizm geliri 2019'un ilk çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla % 4,6 artarak yaklaşık 4.6 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde Türkiye'yi ziyaret eden yabancı sayısı da geçen yılın aynı dönemine göre % 8,5 artmıştır. Sektör, dış açığın düşürülmesi ve cari açığın finansmanına katkı açısından son derece önemli bir konumda bulunmaktadır. Sektördeki olumlu seyrin 2019 yılında da sürmesi beklenmektedir. Turizm, 2019 yılında ekonomik büyümeyi olumlu yönde etkileyecek en önemli sektör konumundadır.

8. Faaliyet Sonuçları Hakkında Özet Bilgi

Haziran ayı sonu itibarıyla konsolide net satışlar, önceki yılın aynı dönemine göre %27 artarak 8.617 Milyon Türk Lirası olarak gerçekleşti. Brüt kar marjımız %33, brüt karımız ise 2.806 Milyon TL seviyesinde oluştu. Ebitda marjında kademeli olarak sürmekte olan iyileşme, Haziran döneminde de devam etti ve altıncı ay sonu itibarıyla konsolide Ebitda marjımız %27 oranında gerçekleşti. 2019 Yılı Haziran Ayı sonu itibarıyla 2.327 Milyon TL seviyesindeki konsolide Ebitda hacmine ulaşıldı.

Ocak–Haziran 2019 döneminde yurtiçi ve yurtdışındaki kuruluşlarında 2.399 Bin ton cam üreten Şişecam Topluluğu'nun soda üretimi ise 1.182 Bin tona ulaştı.

Bu dönemde toplam 1.240 Milyon Türk Lirası tutarında yatırım harcaması yapılmıştır.

9. İşletmenin Finansman Kaynakları

Şişecam Topluluğunun başlıca finansman kaynaklarını, faaliyetler sonucunda yaratılan fonlar ile yurtiçi ve yurtdışında kurulu finans kuruluşlarından temin edilen kısa ve uzun vadeli krediler oluşturmaktadır.

Şişecam Topluluğu yurtiçi ve yurtdışında faaliyet gösteren kuruluşları tarafından 1 Ocak-30 Haziran 2019 döneminde 700 Milyon Amerikan Doları Eurobond ihracı gerçekleştirmiş. 15 Milyon EUR orta vadeli, 2.710 Milyon TL, 64 Milyon EGP, 162 Milyon EUR, 7.740 Milyon RUB işletme sermayesi ihtiyacının karşılanması amacıyla kısa vadeli kredi kullanılmış olup, aynı dönemde vadesi gelen 776 Milyon TL, 161 Milyon EUR, 8.074 Milyon RUB, 545 Milyon UAH ve 6 Milyon USD tutarlarında kredi ödemesi ve 200 Milyon Amerikan Doları Eurobond geri alımı yapılmıştır.

10. Teşviklerden Yararlanma Durumu

5746 sayılı Ar-Ge Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanuna göre münhasıran yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri çerçevesinde, işletmelerin bünyesinde yer alan Ar-Ge merkezlerinde yapılan harcamaların %100'ü 31 Aralık 2023 tarihine kadar kurum kazancının tespitinde Ar-Ge indirimi olarak dikkate alınmaktadır. 5746 sayılı kanun hükümleri çerçevesinde kazancın yetersiz olması nedeniyle ilgili hesap döneminde indirim konusu yapılamayan Ar-Ge indirimi tutarı, sonraki hesap dönemlerine devredilir. Devredilen tutarlar, takip eden yıllarda herhangi bir süre kısıtlaması olmadan 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre her yıl belirlenen yeniden değerleme oranında artırılarak dikkate alınır.

Ayrıca 5746 sayılı Kanuna göre Ar-Ge merkezinde çalışan personelle ilgili olarak gelir vergisi stopaj teşviki ve sigorta primi desteği sağlanmaktadır. Buna göre; Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde çalışan tasarım ve destek personelinin; bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretlerinin doktoralı olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde en az yüksek lisans derecesine sahip olanlar için yüzde doksan beşi (%95), yüksek lisanslı olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde lisans derecesine sahip olanlar için yüzde doksanı (%90), diğerleri için yüzde sekseni (%80) gelir vergisinden müstesnadır. Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde çalışan tasarım ve destek personelinin; bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısı, her bir çalışan için Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. Topluluğumuzca bahsedilen Ar-Ge teşviklerinden de yararlanılmaktadır.

İndirimli Kurumlar Vergisi Uygulaması

Topluluk, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesi çerçevesinde, Ekonomi Bakanlığı tarafından teşvik belgesine bağlanan yatırımlardan elde edilen kazançlar için indirimli kurumlar vergisi desteği almaktadır. Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen yatırıma katkı oranına göre hesaplanan yatırıma katkı tutarına ulaşılana kadar her yıl ödenecek kurumlar vergisi tutarı yine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen kurumlar vergisi indirim oranı uygulanarak indirimli ödenmek suretiyle bu teşvikten yararlanılmaktadır. Aynı karar kapsamında alınan yatırım teşvik belgeleri gereğince KDV ve gümrük vergisi teşvikinden de yararlanılmaktadır.

İhracat işlemleri ile diğer döviz kazandırıcı faaliyetler

Maliye Bakanlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından tespit edilen usul ve esaslar doğrultusunda yapılan ihracat işlemleri ile diğer döviz kazandırıcı faaliyetler damga vergisi ve harçlardan istisna edilmiştir. İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı'na dayanılarak hazırlanan Para Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 16 Aralık 2004 tarihli ve 2004/11 sayılı Kararı'na istinaden yurtdışı fuar katılımlarının desteklenmesi amacıyla devlet yardımı ödenmektedir.

Turquality

Türk Markalarının desteklenerek bilinç ve farkındalığının artırılmasını hedefleyen bir marka destek programı olan Turquality ile 2006/4 Sayılı "Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve TURQUALITY'nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" çerçevesinde firmaların,

- Patent, faydalı model, endüstriyel tasarım ve marka tesciline ilişkin harcamaları,
- Sertifikasyona ilişkin giderleri,
- Moda/Endüstriyel ürün tasarımcısı/Şef/Aşçı istihdamına ilişkin giderleri,
- Tanıtım, reklam ve pazarlama faaliyetleri,
- Yurtdışı birimlere ilişkin giderleri,
- Danışmanlık giderleri

belirli sınırlar dahilinde desteklenmektedir.

Topluluğumuzca faaliyet gösterilen alanlara göre söz konusu marka destek programından faydalanılmaktadır.

Yurtdışında sağlanan teşvikler

Bulgaristan'da "Yatırımların Teşviki Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği" ile Avrupa Birliği'nin "Devlet Yardımları Mevzuatı" çerçevesinde Trakya Glass Bulgaria EAD ve Paşabahçe Bulgaria EAD, Bulgaristan Cumhuriyeti adına Bulgaristan Ekonomi ve Enerji Bakanlığı ile Bulgaristan Maliye Bakanlığınca devlet yardımları için bir memorandum imzalamıştır.

Romanya'da Glasscorp S.A., bu kapsamda devlet yardımlarından yararlanmaktadır.

11. Temel Rasyolar

Karşılaştırmalı bazı temel rasyolar aşağıdaki gibidir:

	30 Haziran 2019	31 Aralık 2018
Dönen Varlıklar / Kısa Vadeli Borçlar	1,45	1,72
Toplam Yükümlülükler / Toplam Varlıklar	0,49	0,40
Toplam Yükümlülükler / Özkaynak	0,97	0,66
Net Finansal Borç / Özkaynak	0,24	0,13

	1 Ocak-30 Haziran 2019	1 Ocak-30 Haziran 2018
Brüt Kar / Net Satışlar	0,33	0,33
Faaliyet Karı / Net Satışlar	0,19	0,25
Ebitda / Net Satışlar	0,27	0,33

12. Kar Dağıtım Politikası

Şirketimizin kar dağıtım politikası; Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu, Vergi Kanunları ve şirketin tabi olduğu sair mevzuatlar ile Esas Sözleşme hükümleri dikkate alınarak belirlenmiştir.

Buna göre;

a) Şirketimiz, Sermaye Piyasası Mevzuatı ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde yılsonlarında hesaplanan dağıtılabilir net dönem karının asgari %50'sini nakit ve/veya bedelsiz pay şeklinde kar payı olarak dağıtmayı benimsemektedir.

Ekonomik koşullar, yatırım planları ve nakit pozisyonu gibi hususlar dikkate alınarak, Ortaklar Olağan Genel Kurulu hedeflenen orandan farklı bir dağıtım yapılmasına karar verebilir.

b) Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri ile Kurumsal Yönetim İlkelerinde öngörülen detayları da içeren Yönetim Kurulumuzun kar dağıtım teklifleri; yasal sürelerinde Kamuyu Aydınlatma Platformu, şirketimiz internet sitesi ve faaliyet raporu aracılığıyla kamuya duyurulur.

c) Genel Kurul'da alınacak karara bağlı olarak dağıtılacak nakit kar payları genel kurulda kararlaştırılan tarihte ödenir. Bedelsiz pay şeklinde dağıtılacak kar paylarına ilişkin işlemler ise, Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerinde öngörülen yasal süre içerisinde tamamlanır.

d) Kar dağıtım politikası çerçevesinde kar payları, dağıtım tarihi itibariyle mevcut payların tümüne, bunların ihraç ve iktisap tarihleri dikkate alınmaksızın eşit olarak dağıtılır.

e) Yönetim Kurulu'nun, Genel Kurula karın dağıtılmamasını teklif etmesi halinde, bunun nedenleri ile dağıtılmayan karın kullanım şekline ilişkin bilgi Genel Kurul toplantısında pay sahiplerine sunulur.

f) Kar dağıtım politikasında pay sahiplerinin menfaatleri ile şirket menfaatleri arasında dengeli bir politika izlenir.

g) Kardan pay alma konusunda imtiyazlı hisse bulunmamaktadır.

h) Esas Sözleşmemizde kurucu intifa senedi ile Yönetim Kurulu üyelerimize ve çalışanlarımıza kar payı verilmesi uygulaması bulunmamaktadır.

i) Şirket Esas Sözleşmesi'ne göre; Yönetim Kurulu, Genel Kurul tarafından yetkilendirilmiş olmak ve Sermaye Piyasası Kanunu'na ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun konu ile ilgili düzenlemelerine uymak kaydı ile kar payı avansı dağıtabilir. Genel Kurul tarafından Yönetim Kurulu'na verilen kâr payı avansı dağıtma yetkisi, yetkinin verildiği yılla sınırlıdır.

13. Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporu

Şişecam'ı bugünlere taşıyan çağdaş yönetim ve sanayicilik ilkeleri, yüksek kurumsallaşma düzeyi, pazara ve Ar-Ge'ye odaklılık gibi hususlar, geleceğin daha güçlü Şişecam'ının da temel dayanaklarını oluşturmaktadır. Şişecam Topluluğu, faaliyet alanlarında çevre ülkelerini kapsayan yaşamsal coğrafyanın lider üreticisi olma vizyonunu bu temeller üzerinde, Kurumsal Yönetim İlkeleri'ni benimseyerek daha da güçlendirmeyi hedeflemektedir. Şirketimiz, kurumsal yönetim uygulamalarında, Sermaye Piyasası Mevzuatına ve Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) düzenlemelerine uyuma azami özen göstermekte olup, Kurumsal Yönetim Tebliği ekinde yer alan ve henüz tam olarak uyum sağlanamayan prensipler, mevcut durum itibarıyla bugüne kadar menfaat sahipleri arasında herhangi bir çıkar çatışmasına yol açmamıştır.

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren faaliyet döneminde Kurumsal Yönetim Uyum Raporu, Sermaye Piyasası Kurulu'nun 10 Ocak 2019 tarih ve 2/49 sayılı kararı ile II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliğ uyarınca belirlenen formatlara uygun olarak 2018 yılı faaliyet raporumuz ile şirketimizin www.sisecam.com.tr adresinde yer alan "Yatırımcı İlişkileri" başlığı altında pay sahiplerimizin bilgisine sunulmuştur.

14. Dönem İçinde Yapılan Sermaye Artışı, Esas Sözleşme Değişiklikleri ve Kar Dağıtımları

8 Mart 2019 tarihinde yapılan 2018 Yılı Ortaklar Olağan Genel Kurul toplantısında; mevcut çıkarılmış sermayenin; %17,77778 oranına tekabül eden 400.000.000 Türk Lirası Tutarındaki brüt temettünün nakden dağıtılması, stopaja tabi olan pay sahiplerine ise nakit kar payı üzerinden gelir vergisi stopajı yapıldıktan sonra net ödenmesini, nakit temettü ödeme tarihinin 31 Mayıs 2019 olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

Dönem içerisinde sermaye artırımı olmamıştır.

8 Mart 2019 tarihinde yapılan Olağan Ortaklar Genel Kurul toplantısında; esas sözleşmenin "Amaç ve Konu" başlıklı 4. Maddesi, "Şirketin Merkezi ve Şubeleri" başlıklı 5. Maddesi, "Yönetim Kurulunun Toplanması ve Çalışma Düzeni" başlıklı 10. Maddesi, "Bakanlık Temsilcisi" başlıklı 18. Maddesi ile "Esas Sözleşme Değişiklikleri" başlıklı 21. Maddesi'nin tadil edilmesine karar verilmiş olup, söz konusu değişiklikler 25 Mart 2019 tarihinde İstanbul Ticaret Sicil Memurluğunda tescil edilmiş ve 29 Mart 2019 tarihinde 9798 sayılı Ticaret Sicil Gazetesi'nde de ilan edilmiştir.

15. Çıkarılmış Bulunan Sermaye Piyasası Araçlarının Niteliği ve Tutarı

Sermaye Piyasası Kurulu'nun 27 Nisan 2018 tarih ve 19/546 sayılı kararı ile 750 Milyon Amerikan Doları ihraç tavanı içerisinde yurtdışında ortaklık hakkı vermeyen toplamda 700 Milyon Amerikan Doları tutarındaki 7 yıl vadeli, tahvil ihracının nominal tutarı 550 Milyon Amerikan Doları 14 Mart 2019 tarihinde, nominal tutarı 150 Milyon Amerikan Doları ise 28 Mart 2019 tarihinde ihracı gerçekleşmiştir. Şirketimizin hesaplarına aktarılan tutarlardan, ihraç edilen tahvillerin anapara, faiz ve benzeri ödemelerine garanti veren bağlı ortaklıklarımızdan Trakya Cam Sanayii AŞ'ye nominal 233.333.333 ABD Doları, Anadolu Cam Sanayii AŞ'ye nominal 140.000.000 ABD Doları, Paşabahçe Cam Sanayii AŞ' ye nominal 140.000.000 ABD Doları ve Soda Sanayii AŞ'ye nominal 46.666.667 ABD Doları garanti verdikleri tutarlar ile aynı koşul ve şartlarda aktarılmıştır.

Tahvilin itfa tarihi 14 Mart 2026 olup, kupon faiz oran %6,95 olarak belirlenmiştir.

Şirketimizin 9 Mayıs 2013 tarihinde ihraç ettiği 7 yıl vadeli, %4,25 kupon faizli ve nominal tutarı 500.000.000 Amerikan Doları tutarındaki tahvilin 29 Mart 2019 tarihinde nominal tutarı 200.080.000 Amerikan Dolarlık kısmı vadesinden önce kapatılmıştır. Kalan nominal 299.920.000 Amerikan Dolarlık kısmının ise vadesi 9 Mayıs 2020 tarihinde dolacaktır.

16. Risk Yönetimi ve İç Denetim Faaliyetleri

Yoğun bir iç ve dış rekabet ortamında faaliyet gösteren Şişecam Topluluğu, paydaşlarına yeterli düzeyde risk güvencesi sağlayabilmek için etkin risk yönetimi ve iç denetim süreçleri uygulamaktadır.

Finansal krizler, yoğunlaşan devletlerarası çıkar çatışmaları ve korumacılık ekseninde başlayan ticaret savaşları, jeopolitik faktörlerin tetiklediği güvenlik sorunları, teknolojik alanda hız kesmeyen gelişmeler, iklim değişikliği ile afetlerin dramatik sonuçları ve toplumsal sorunlar dünyayı, geçmişten farklı siyasi, ekonomik, teknolojik ve çevresel riskler barındıran bir yer haline getirmiştir.

Küresel risklerin kişilerin, şirketlerin ve devletlerin hayatını yeni ve alışılmadık şekillerde etkilemeye başlaması yanında risklerin önemli bölümünün sigortalanamaz mahiyette oluşu, tüm dünyada risklere bakış açısını farklılaştırmış ve kurumsal bir disiplin olarak risk yönetiminin önemi ve katma değerini büyük ölçüde artırmıştır. Bu kapsamda, geçmiş yıllarda olduğu gibi 2019 yılında da risk yönetimi ve iç denetim süreçlerinin etkinliği sürekli olarak gözden geçirilmiş, kurumsal yönetimin önemli unsurlarını oluşturan söz konusu iki fonksiyon daha geniş bir perspektifle ve daha etkin bir şekilde yönetilmiştir. Bu yapı kapsamında, Topluluğumuz mevcut ve potansiyel riskleri proaktif bir yaklaşımla ele almakta ve denetim faaliyetlerini risk odaklı bakış açısı ile sürdürmektedir.

Şişecam Topluluğu'nda risk yönetimi ve iç denetim faaliyetleri, Ana Şirket bünyesinde yapılandırılmıştır. Faaliyetler, Topluluğun temel iş alanlarını yöneten Başkanlıklar ile koordinasyon içerisinde, Ana Şirket Yönetim Kurulu'na bağlı olarak yürütülmekte, halka açık şirketler bünyesinde yapılandırılan "Riskin Erken Saptanması Komitesi", "Denetimden Sorumlu Komite" ve "Kurumsal Yönetim Komitesi" ile yapılan düzenli ve planlı toplantıların sonuçları Yönetim Kurullarına mevzuata uygun şekilde raporlanmaktadır.

Kurumsal bir yapının tesis edilmesi, paydaşlara gereken güvencenin sağlanması, Topluluğun maddi ve maddi olmayan varlıklarının, kaynaklarının ve çevrenin korunması, belirsizliklerden kaynaklanan kayıpların en aza indirilmesi ve olası fırsatlardan en yüksek faydanın sağlanması amacıyla yapılan çalışmalar esnasında, iç denetim ve risk yönetimi fonksiyonlarının birbirleri ile olan iletişimi en üst seviyede tutulmakta ve karar verme sürecinin desteklenmesi ve yönetim etkinliğinin artırılması hedeflenmektedir.

Şişecam Topluluğunda Risk Yönetimi:

Şişecam Topluluğu'nda risk yönetimi faaliyetleri kurumsal risk yönetimi prensipleri esas alınarak sürdürülmekte, bütünsel ve proaktif bir yaklaşımla ele alınmaktadır. Topluluk, gerek küresel gelişmelerin yarattığı belirsizlikleri daha etkin yönetebilmek, gerekse keskin iç ve dış rekabet ortamında paydaşlarına sağladığı risk güvencesini sürdürmek amacıyla, risk yönetimi süreçlerinin etkinliğini artırmaya odaklanmıştır.

Bu doğrultuda, kurumsal risk yönetimi anlayışı kapsamında belirlenen, önceliklendirilen ve risk iştahı doğrultusunda eylem planlarına bağlanan risklerin yönetimi için önceki yıllarda olduğu gibi Topluluk genelinde iletişim ve koordinasyon faaliyetlerine ağırlık verilmekte, teknolojik imkânlar kullanılmakta, sürecin sağlıklı izlemesini sağlayacak olan raporlamalar da yine mevzuata uygun şekilde sürdürülmektedir.

Şişecam Topluluğu'nda İç Denetim:

Topluluğumuzda uzun yıllardır sürdürülen iç denetim faaliyetlerinin amacı, Topluluk şirketlerinin sağlıklı bir şekilde gelişmesine ve uygulamada birlik ve beraberliğin sağlanmasına yardımcı olmak, faaliyetlerin iç ve dış mevzuata uygun bir şekilde yürütülmesini ve düzeltici tedbirlerin zamanında alınmasını sağlamaktır. Anılan amaç doğrultusunda, Topluluğun yurt içi ve yurt dışı kuruluşları bünyesinde süreklilik arz edecek şekilde denetim çalışmaları yapılmaktadır.

İç denetim çalışmaları Yönetim Kurulu tarafından onaylanan dönemsel denetim programları kapsamında yürütülmektedir. Denetim programları oluşturulurken risk yönetimi çalışmalarından elde edilen sonuçlardan da faydalanılmakta, diğer bir deyişle "risk odaklı denetim" uygulamaları hayata geçirilmektedir.

17. Personel ve İşçi Hareketleri, Toplu Sözleşme Uygulamaları ve Çalışanlara Sağlanan Haklar

Şişecam, çağdaş yönetim anlayışı, yasalar ve standartlar çerçevesinde teknolojik değişim ve gelişmeler doğrultusunda çalışma ortam ve koşullarını sürekli iyileştirmeyi, çalışanlarını ve ilişkide bulunduğu tüm tarafları bilgilendirmeyi hedeflemektedir.

Bu kapsamda, Topluluk çalışanlarına ücrete ilave olarak ikramiye, yakacak yardımı, izin harçlığı, bayram harçlığı, eğitimi teşvik, yemek, evlenme, bireysel emeklilik katkı payı, doğum, ölüm, ulaşım gibi menfaatler sağlanmaktadır. Ayrıca, mevcut yasalarda öngörülen koşulları sağlayan çalışanlara kıdem ve ihbar tazminatı ödenmektedir.

Bu dönemde, yurtiçi ve yurtdışı kuruluşlarımızla ilgili olarak toplu sözleşme uygulamaları aşağıdaki gibidir:

Topluluğumuzun yurtiçi kuruluşlarında;

- 17 Ocak 2019 tarihinde başlayan, 26. Dönem Cam Grup toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 28 Mart 2019 tarihinde anlaşma ile sonuçlanmıştır. Toplu iş sözleşmesi 1 Ocak 2019-31 Aralık 2021 tarihleri arasında 3 yıl süreyle yürürlükte kalacaktır.

- 17 Ocak 2019 tarihinde başlayan, Şişecam Otomotiv A.Ş. toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 28 Mart 2019 tarihinde anlaşma ile sonuçlanmıştır. Toplu iş sözleşmesi 1 Ocak 2019-31 Aralık 2021 tarihleri arasında 3 yıl süreyle yürürlükte kalacaktır.

- 17 Ocak 2019 tarihinde başlayan, Şişecam Elyaf San. A.Ş. toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 28 Mart 2019 tarihinde anlaşma ile sonuçlanmıştır. Toplu iş sözleşmesi 1 Ocak 2019-31 Aralık 2021 tarihleri arasında 3 yıl süreyle yürürlükte kalacaktır.

Topluluğumuzun yurtdışı kuruluşlarından;

- Düzcam Grubuna ait bağlı ortaklıklarımızdan Macaristan'da kurulu Richard Fritz Kft Aszod fabrikası işyeri toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde 12 Mart 2019 tarihinde anlaşma sağlanmıştır. Toplu iş sözleşmesi 1 Mart 2019-28 Şubat 2020 tarihleri arasında yürürlükte kalacaktır.

- Düzcam Grubuna ait bağlı ortaklıklarımızdan Romanya'da kurulu Glasscorp S.A. işyeri toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde 14 Şubat 2019 tarihinde anlaşma sağlanmıştır. Toplu iş sözleşmesi 1 Şubat 2019-31 Ocak 2020 tarihleri arasında yürürlükte kalacaktır.

- Bulgaristan'da kurulu Trakya Glass Bulgaria EAD, Şişecam Automotive Bulgaria EAD ve Paşabahçe Bulgaria EAD işyerleri toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde 12 Temmuz 2019 tarihinde anlaşma sağlanmıştır. Toplu iş sözleşmeleri 1 Temmuz 2019-30 Haziran 2021 tarihleri arasında 2 yıl süre ile yürürlükte kalacaktır.

18. Üst Düzey Yöneticilere Sağlanan Faydalar

Yönetim Kurulu üyelerine sağlanan her türlü hak, menfaat ve ücretler Esas Sözleşmede belirtildiği üzere her yıl Genel Kurul'ca saptanmaktadır. Şirket'in 8 Mart 2019 tarihinde yapılan 2018 Yılı Olağan Genel Kurul toplantısında, Yönetim Kurulu Üyeleri'ne ödenecek aylık ücretler belirlenerek kamuya açıklanmıştır.

Yönetim Kurulu Üyelerine ve üst düzey yöneticilerin ücretlendirme esasları yazılı hale getirilmiş ve Şirket'in Kurumsal İnternet Sitesinde de yayınlanmıştır.

Şirket Genel Müdürü, CFO'su ve diğer Üst Düzey Yöneticilerine ciro, karlılık ya da diğer temel göstergelere doğrudan endeksli, teknik anlamda prim olarak mütalaa edilebilecek herhangi bir ödeme yapılmamaktadır. Şirket Genel Müdürü, CFO ve diğer Üst Düzey Yöneticilerine maaş, ikramiye, sosyal yardım gibi nakdi ödemelerin yanı sıra, Yönetim Kurulumuzca Şirket'in faaliyet hacmi, Şirket faaliyetinin niteliği ve risklilik düzeyi, sevk ve idare edilen yapının büyüklüğü ve faaliyet gösterilen sektör gibi kriterler dikkate alınarak belirlenen ve enflasyon, genel ücret ve Şirket karlılık artışları gibi göstergeler göz önünde bulundurulmak suretiyle, duruma göre artırılarak veya artırılmaksızın yılda bir defaya mahsus olmak üzere, jestiyon ikramiyesi adı altında bir ödeme de yapılmaktadır. Ayrıca, Şirket Üst Düzey Yöneticilerine gayri nakdi olarak da makam aracı tahsis edilmektedir. Bu kapsamda, yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilerine ücret politikası çerçevesinde yapılan ödemeler toplamı, finansal tablo dipnotlarımızda kamuya açıklanmaktadır.

Yönetim Kurulu üyelerine ve yöneticilere borç ve kredi verilmemekte, üçüncü bir kişi aracılığıyla şahsi kredi adı altında kredi kullandırılmamakta veya lehine kefalet gibi teminatlar verilmemektedir.

19. Diğer Hususlar

Dönem içerisinde ilişkili taraflarla gerçekleştirilen işlemlere ilişkin açıklamalar, aynı tarihte kamuya açıklanan finansal tabloların 37 numaralı dipnotunda detaylı olarak sunulmuştur.